

Пётр илчінің пастағы пічии

Позының пастағы пічиин Петр илчі Римде наа эраның 63 алай 64 чылларында пасхан полар. Пічікті بازارға ағаа илчі Павелнең хада тоғынчатхан Сила тіп кізі полысхан. Пічік Кічіг Азияның (сағамғы Түрк чирінің) алтынзархызында орныхчатхан, Павел илчінің үгредии сылтаанда төстел парған христиан өмелеріне адалып пазыл парған.

Ол туста христианнарға чон аразында чуртирға сидіктең сидік ле пол турған: киртіністері үчүн оларны хыйыхтааннар паза оларға кўлгеннер. Христианнарға киртіністең хыйа полыбызып, чуртас ондайларына тартыл парыбызарынаң постарынаң кўрезерге килісчең. Петр оларға киртіністері үчүн, Иисус чіли, ирееленерге тимде полардана парза ах-арығ чуртирдана пар хатабох чоохтапча. Хан-пиг хатап пу чирге айлан килзе, Позына киртістіг полғаннары үчүн, оларны сыйыхтир. Пу изеніс киртінчеткеннерге чуртастарында урунчатхан прай сидіксіністерін сыдас парыбызарға кўс пирер.

Тіріг ізеніс

1 Мин, Иисус Христостың илчізі^с Пётр, сіерге, иблерінең ырах – Понт, Галат, Каппадок, Асий паза Вифиний чирлерінче – тарасхлап парып чөрчеткен, Худайның таллаан кізілеріне, пасчам*. ²Нимені азынада пөгінчеткен Худай Паба сіерні, таллап, Худай Худы^с пастыра ах-арығ^с иткен. Иди Иисус Христостың сөзі хоостыра полып, сіерер Аның ханынаң арығлаларға таллалғазар. Худайның паарсазы паза амыры сіерерде көптелзін.

³Худай, Хан-пигібіс^с Иисус Христостың Пабазы, сабланзын. Аның илбек өлчей пары хоостыра Ол пісті наачыли төріткен.

---

* ^{1:1} Понт, Галат, Каппадок, Асий паза Вифиний чирлері сағамғы Түрк чирінің аймахтары.

Иисус Христосты өліглерден тірілдіріп, Ол піске тіріг ізеністі паза ⁴тигірде хайраллалчатхан изелбес, арығ, уурабас үлүзібісті пирген. ⁵Киртініп ала, сірер Худайның күзінең арачылалчазар. Худай сірерні түгенчі тустарда азылар арачыланысха тимнепче.

⁶Сірер анзына өрініңер. Сағамғы туста, аймах-пасха сынағлар иртіп, чобаларға килісчоткен дее полза, өрініңер. ⁷Анзы киртіністеріңні сынир үчүн кирек. Андада киртіністерің уурап парчатхан алтыннаң аарлығ полар. Алтынны даа сынға от-чалыннаң сыныхтидырлар. Сірернің киртіністерің сынға сынағны ирт парза, Христос килер туста сірерге махтас, сабланыс паза аарлас полар. ⁸Сірер Аны хачан даа көрбеен дее ползар, Ағаа хынчазар. Сағам даа, Аны көрбинчоткен дее ползар, Ағаа киртінчезер паза чоохтап таа полбас өрініс сірерні толдырча. ⁹Киртіністерің сірерні арачыланысха ағылча нооза.

¹⁰Ухаанчылар^с, сірерге пирілген паарсастанар ухааннап, ол арачыланыс хайди поларын матап істескеннер паза сурастырғлааннар. ¹¹Ухаанчы кізілерде полған Христостың Худы Христостың ирееленістерінеңер паза Аның соондағы сабланызынанар оларға азынада чоохтаан. Олар анзын хачан паза хайди поларын істескеннер. ¹²Ухаанчылар, постарының нимес, сірернің үчүн анзын итчеткенін Худай оларға ас пирген. Амды, тізең, ол нима сірерге Чахсы Хабардаңар чоохтаан кізілерден пастыра чарлал парды. Ухаанчылар тигірдең ызылған Худай Худының хоостыра анзын сірерге чарлааннар. Ангеллер^с дее пу хабарның нима полчатханын онарып аларға хынчалар.

Ах-арығ чуртас чуртаңар

¹³Аннаңар сағыстарыңны суғлухтабызыңар, сизіктіг тудынып, Иисус Христостың килгені хоостыра сірерге пирілер паарсасха пар-чох ізеніс тудыңар. ¹⁴Чоох истеечі палалар осхас улыңар. Ит-хан ойнастарына тартылбаңар. Сірер Иисустаңар Чахсы Хабарны пілбееннеңер анзына сабыл турғазар. ¹⁵Сірерні хығыртхан Худай ах-арығ полчатханнаңар, сірер дее прай киректерінде ах-арығ улыңар. ¹⁶Аннаңар піди пазылых: Ах-арығ улыңар, Мин дее ах-арығыбын нооза.

¹⁷Худай сірернің Пабаңар полча тіпчезер бе? Че Ол чарғылапчатса, кізілерні талластырар чоғыл, иткен киректері хоостыра чарғылапчадыр. Пу ах-чарыхта чөрчеткен тустарыңны Худайны улуғлап иртіріңер. ¹⁸Өбекелердең алған тик чуртастан

позыдыл парғаннарынны пілчезер: сірернің үчүн уурап парчатхан алтын-күмүснөң төлелбеен нооза. ¹⁹Че сірернің үчүн Христостың ханынаң төлелді. Ол, пір чазых^с чох арыҥ хураған чіли, ²⁰тилекей пүткелектөк пу толыҥа салыларынаңар азынада пөгил парған полған. Че сірернің үчүн түгенчі туста килибіскен. ²¹Аннаң пастыра сірер Худайға киртін парғазар. Худайға киртінис паза ізеніс аларларың үчүн, Худай, Аны тірілдіріп, Ағаа сабланыс пирген.

²²Удур-төдір Христостың кізілері чіли сын чүрекнең хынызар үчүн, сірер сынның ондайынча полып, Худай Худының пастыра сағыстарынны арыҥлабысхазар. Худай Худының пастыра сағыстарынны арыҥлабызыңар. Удур-төдір арыҥ чүрекнең хынызыңар. ²³Сірге чызып парчатхан үрен нимес, мөгі үрен чуртасты пирген. Ол үрен Худайның түгенмес тіріг сөзі полча. ²⁴Ноо даа кізі өсчөткен от осхас. Аның хайдаҥ даа сабланызы от пазындағы чачайах осхас: от хуруп парча — чачайах салых парча. ²⁵Че Худайның сөзі хачан даа чітпес. Ол сірге Чахсы Хабарда чоохталған сөс.

Тіріг тасха киліңер

2 Ол ондайнаң хайдаҥ даа чабал нимені, хайдаҥ даа алаахтырысты, чой хылынысты, чой чоохты постарыңнаң хыйа идінер. ²Сігер, наа төреен палалар чіли, сөстің арыҥ сүдін кирексіңер. Аның сылтаанда, өзіп, арачыланысха чидерзер. ³Сігер Хан-пигнің чахсызын сынап алдыңар. ⁴Хан-пигзер киліңер. Ол кізілернің хыйа иткен, Худайның, тізең, таллап алған аарлыҥ тіріг тазы полча. ⁵Сігер постарыңны даа, тіріг тастарны чіли, Хут чуртир тураның пүдіриине салыңар. Ах-арыҥ абыстар^с полибызыңар, андада сігер Хут таллаан тайыҥлар^с идерзер. Иисус Христостың сылтаанда ол тайыҥлар Худайға килистірелер. ⁶Худай Пічиинде^с піди пазыл парған нооза: Мына Мин Сион таҥның пазында тура төзін тутчатхан тасты салчам. Ол таллаан аарлыҥ тас. Ағаа киртінчеткен кізі уйатха кирбес.

⁷Сірге, киртінчеткен кізілерге, ол аарлыҥ нима полча. Киртінминчеткеннерге, тізең, ол пүдірігчілер хыйа ал тастаан тас. Че ол өөн тас пол парды. Киртінминчеткен кізілерге ол харылчаң нима, кізі аңдарылчаң хайа тас. ⁸Худай сөзін истерге хынмин, олар пу тасха харылчалар. Худай оларға іди салған.

⁹Сігер, тізең, таллап алған төлзер, Хан-пигнің абыстары, ах-арыҥ чоны полчазар. Сігер Худайның кізілерізер. Сігерні харасхыдаң Позының хайхастыҥ чаринзар хығыртхан Худай,

Аның сабланызын тарадарларың үчүн, сирерни андаг чон ит салган. ¹⁰Алында сирер Аның чоны полбаазар. Амды, тізең, Худай чоңызар. Алында сирерге пирдеези айабачаң, амды сирерге Худай айапча.

Худайның нымысчылары полып чуртаңар

¹¹Хынғаннарым, сирер пу чирде килген чон осхассар. Мин сирердең сурынчам, кизи чүреен ардатчатхан ит-ханның хычыхтаныстарынаң хыйа полыңар. ¹²Пасха чонның аразында сирерни чабал кизилер тип чоохтапчатсалар даа, чахсы ла чөрінер. Худай оларзар килген туста, тізең, олар, чахсы киректеріңни көріп, Худайны саблирлар.

¹³Хан-пигниң үчүн кизи турғысхан ноо даа үлгүнің холында чөрінер. Прайзының үстүндегі хан даа ползын, ¹⁴сайбағчыларны хатығлирға, чахсы кизилерни махтирға турғызылған устағчылар даа ползыннар — чоох истінер. ¹⁵Худайның көнни андаг нооза: піс поэбыс чахсы киректерібіснең сағыс таа, піліс тее чох кизилерни тығырарға кирекпіс. ¹⁶Сирер пос кизізер. Че сирер Худайның хулларызар. Пос кизилер полчатханнарыңнаң чабал киректеріңни ахтабанар. ¹⁷Прайзын аарлаңар, харындастарына хыныңар, Худайдан хорығыңар, ханны улуғлаңар.

¹⁸Нымысчылар, ээлеріңнең хорығып, оларның чооғың истінер. Амыр, чахсы ээлерниң не нимес, че хазыр даа хылыхтыг ээлерниң чооғын исchedінер. ¹⁹Чобағларында паза тиктең хатығлатханында Худайны сағынчатхан кизіни Худай Позының көннине алча. ²⁰Пыролан парған үчүн сохтырғанға тыстанчатсаңар, махтатчаң сылтағларың пар ба? Че чахсы итчеткен үчүн ирее көрчетсеңер, Худай сирерни көннине алча. ²¹Худай сирерни иди поларға хығыртхан. Христос сирерниң үчүн ирее көріп, Позы сирерге көзидім полған нооза. Сирер дее Аның чолынча парыңар. ²²Ол пір дее чазых итпеен. Аның ахсынаң чой чоох сыхпаан. ²³Аны сөклееннер, ол, тізең, удур тапсабаан. Ол ирееленген, че пирдеезіне хычанмаан. Орта Чарғычының холына ол прай нимезин пирибіскен. ²⁴Пістің чазыхтарыбысты Ол Позының иди-ханынаң өöre көдірибіскен паза кіреске^c хазатырт салған. Ол анзын пістің чазыхха ол парарыбыстың, орта чуртасха, тізең, айлан парарыбыстың үчүн иткен. Аның палығлары сирерни чазылдыр салғаннар. ²⁵Сирер астых чөрчеткен хойлар осхас полғазар. Амды, тізең, сирерниң чуртастарыңны хайраллапчатхан Хадарчызар айлан килгезер.

Ипчилер паза ирлер

3¹⁻² Сіерер, ипчилер, ідөк ирлеріңнің сөзінең сыхпаңар. Андада Худай сөзін испинчеткен хай пірее ирлер, ипчилерінің чуртастары пастыра ла, артых чоохтаспин, Худайға хозыл парарлар. Сіерернің арығ сағыстығ, Худайдан хорығып чуртапчатханарыңны көрзелер, оларға пір дее ниме чоохтирға кирек чох полар. ³ Сіерерні састы сіліг үрінгені, алтын чазағларны алай кеен кип-азахты кискені нимес, ⁴ че чүректен төріпчеткен нымзах, амыр көңнінернің уурабас сілии чазазын. Худай анзын аарлапча. ⁵ Хақан-да Худайға ізенчеткен ах-арығ ипчилер дее, ирлерінің сөзінең сыхпин, постарын іди чазацаңнар. ⁶ Іди Сарра, Авраамны^с хан-пиг адап, аның чооғын исчең. Сіерер чахсы ниме итчеткен ползар, паза пір дее нимедең хорыхпинчатсар, Сарраның палалары полчазар.

⁷ Сіерер дее, ирлер, ипчилеріңнең чуртап, піліңер: олар порт ідіс осхастар. Оларны улуғлаңар: ипчилер чуртас сыйиин ирлерінең хада аларлар. Андада, пазырчатса, сіерерге пір дее ниме харығ полбас.

Чахсы киректернің үчүн ирееледерінеңер

⁸ Ол ондайнаң сіерер прайларын пір сағыстығ, кізее ачынаачы, харындас-пичее хынаачы, паарсах, чалахай, пазымның поларға кирексер. ⁹ Чабалға чабалнаң, хырызынысха хырызыныснаң нандырбанар, че алғас^с аларға хығыртылғаннарыңны піліп, кізілерні улам алғапчадыңар. ¹⁰ Кем чуртасха хынча паза чахсы күннерні көрері килче, ол кізі ахсын чабал сөстердең, тілін чой чоохтардаң тудынып одырзын. ¹¹ Чабал нимедең хыйа полип, чахсы ниме итчет. Амырға тартылчат, ағаа харас. ¹² Худайның харахтары ах сағыстығ кізілерзер көрчелер. Аның хулахтары пазырчатханнарны тыңнапчалар. Че чабал ниме итчеткен кізілерні, чир-чарыхтаң чох идібізерге тіп, Худай оларға тоғыр көрче.

¹³ Чахсы нимее күстенчетсер, сіерерге пірее кізі хомай идер бе? ¹⁴ Че сын нименің үчүн ирее көрчетсенер, сіерер часкалығзар. Олар хорыхчатхан нимедең хорыхпаңар паза сағыссырабанар.

¹⁵ Хан Худайны^с чүрекерінде ах-арығ ал чөріңер. Сіерернің нимее ізенчеткеннеріңні сурчатхан ноо даа кізее нандырығ пирерге хачан даа тимде полиңар. Пазымның кізілерні, улуғлап ала, нандырчадыңар, ¹⁶ арығ сағыстығ полиңар. Андада сіерерні

чабал тіпчеткен, Христоста иптіг чуртапчатханнарыңны сөк-
лепчеткен кізілер постары уйатха кірерлер. ¹⁷ Чабал киректернің
үчүн ирее көргенче, Худайның көңнінче чахсы киректернің үчүн
иреелензе артых полар.

¹⁸ Христос пір хати пістің үчүн иреелен парған. Орта чуртап-
чатхан Позы сайбағчыларның үчүн ирееленген. Ол анзын пісті
Худайзар ағыларға тіп иткен. Христос кізі чіли өдірт салған,
че Худынаң тіріл парған. ¹⁹ Ол пиктегдегі хуттарзар Хуттаң пас-
тыра түзіп, үгреткен. ²⁰ Ол Худайның чооғын испинчеткен кізі-
лер полған. Ной керіп пүдірчеткен тустардох Худай оларға үр
тыстанған. Ол керіпте көп нимес, сигіс кізі суғдаң арачыланып
алған. ²¹ Амды піс тее суғ пастырох кіреске түсчебіс^c. Че анзы кі-
зінің идінің кірін арығланғаны нимес. Ол Худайзар арығ чүрек-
тіг^c айланғанын таныхтапча. Иди кіреске түскені Иисус Хрис-
тостың тірілгені пастыра сірерні арачылапча. ²² Иисус Христос
Худайның оң холында одырча. Хачан Ол тигірзер өөрлебиске-
нінде, Аның чооғын ангеллер паза үлгүлер паза кўстер ис сых-
ханнар.

Худайның көңнінче чуртирға

4 Христос пістің үчүн иди-ханын иреелеткен. Сірер дее олох
пөгіннең тирін салынар. Иди-ханын иреелетчеткен кізі ча-
зых идерін тохтатча нооза. ² Ол ондайнаң кізі пу чирде чуртирға
хала парған тусты, хычаланыстарына сабылбин, Худайның көң-
нінче чуртапча. ³ Ирткен туста сірер илееде үр Худайы чох кі-
зілернің ондайынча полғазар нооза. Сайбах хылынғазар, ора-
лысха, іскее салынғазар. Сірер, кўлет саап, араға іс чөргезер па-
за, чaxyғдаң тоғыр хылынып, худай омалап иткен нимелерні
улуғлаазар. ⁴ Амды сайбахха паза кўлетке хада салынминчатхан-
нарыңа хахап, олар сірерні сөклеп чөрчелер. ⁵ Че олар Худай-
ның алнында нандырығ тударлар. Ол өліглерні паза тіріглерні
чарғылирға тимнен салған. ⁶ Аның үчүн өліглерге дее Чахсы Ха-
бар чарлалған. Олар кізілер чіли ит-хан хоостыра иткен кирек-
терінің үчүн чарғылатханнар. Анзы Худайның ондайынча хут
пастыра чуртирлары үчүн иділген.

⁷ Че прай ниме тоозыларына чағдап одыр. Аннаңар чахсы, ор-
та сағынып ал турыңар, пазырчатсанар, сизіктіг полиңар. ⁸ Иң
пастағызында удур-төдір матап хынызыңар. Хыныс көп чазыхты
чаап парыбысча нооза. ⁹ Кібіренмин, удур-төдір аалласчадыңар.

¹⁰Сіреп полғаныңар Худайдан сыйых алғазар. Чахсы устағчы полып, Худайның пу өң-пазы паарсазынаң иптіг тузаланыңар паза удур-төдір полызызыңар. ¹¹Чоохтанарға салылған кізі Худай сөстерінең чоохтанзын. Полызарға салылған кізі Худай пирчеткен күснең тузаланзын. Худай Иисус Христостаң пастыра сабланзын. Худайға хачан даа сабланыс паза күс ползын! Аминь^с.

Христос чіли ирееленерге уйатпаңар

¹²Хынғаннарым! Отнаң өрттеткеткен чіли сынаттыртханнарыңа үрүкпенер. Ол сынағларны пасхачыл нимее санабанар. ¹³Христостың ирееленістерінде араласчатханнарыңа өрінінер. Ол Позының сабланызында килзе, сіреп өрінерзер, сірернің чүреенер өрлир. ¹⁴Сірепні Христостың адының үчүн сөклетсетселер, сіреп часкалығзар: сабланыстың Худы, Худайның Худы сірерге түскен нооза. Тігілер аны хырысчалар, сіреп, тізең, саблапчазар. ¹⁵Сіреп ирееленчетсер, тізең, ол ниме өдірістің, оғырластың, чабал иткеннің, пасха кізінің киректеріне кірісеткеннің үчүн полбазын. ¹⁶Христостың кізізі чіли ирееленчеткеннің үчүн уйатпа, андағ үлүс үчүн Худайны сабла.

¹⁷Амды чарғы тузы чит килді нооза. Ол Худайның ибінең пасталыбызар. Чарғы пістең пасталар полза, андағда Худайның Чахсы Хабарының сөзін испинчеткен кізілернең ниме полар? ¹⁸Ахтатхан кізі чадап арачыланчатханда, андағда Худайны улуғлабинчатхан, чазыхтығ кізінең ниме полар? ¹⁹Аннаңар Худайның көнніңе ирее көрчеткен кізілер, киртістіг Чайаачаа тыннарын пир салып, чахсы ниме итчетсіннер.

Улуғ-кічіге үгреде чоохтааны

5 Мин сірернің тигіриблеріңнің^с ах сағалларына айланчам. Мин дее ідөк ах сағалбың^с, Христостың ирееленістерінің киречізібін, түрче поларыңаң азыл парар Аның сабланызының араласчызыбын. ²Худайның өөрін хадарыңар. Олардаңар, ирік чохтаң на нимес, пос көнніңе Худай хынар иде сағыссыраңар. Анзын, посха хараспин, хынып идінер. ³Худайның үлүзін эеленменер. Постың өөріне көзідім полыңар. ⁴Өөн хадағчы килзе, сірерге түгенмес сабланыстың сыйии пирілер.

⁵Сіреп дее, чииттер, улуғларның чооғын исchedінер. Удур-төдір пазымның хайызыңар. Худай көкеесімнердең тоғыр күресче, пазымныңларға, тізең, паарсазын читірче. ⁶Ана іди, тузы читсе,

Худай сірерні көдірібіссін тіп, Аның күстіг үлгүзіне кірінер.
7 Худай сірерденер сағынча. Аннаңар прай сағыссырастарыңны
Ағаа салдырыбызыңар.

8 Китеніңер, сизіктіг полыңар. Ыырчыңар, сайтан^с, ыыран
чөрчеткен ала парыс чіли, кемні чібізерін тілеп чөрче. 9 Пик
киртіністеріңнен ағаа тоғырланыңар. Тилекейдегі пасха даа ха-
рындастарыңа андағоң ирееленістер көрерге килісчетенін пілче-
зер нооза. 10 Сірерге оң-пазы паарсазын пирчеткен Худай Хрис-
тостың пастыра сірерні түгенмес сабланысха хығыртхан. Сі-
рер ирееленісті түрче ле көрерзер, че Худай Позы сірерні пик
ит салар, күстеріңні хатап кіріп, сірерні сыдамах ит салар.
11 Аның хачан даа сабланыс паза үлгү ползын. Аминь.

12 Мин мыны Силуаннаң пастыра хысхачахти пас салдым.
Мин аны киртістіг харындазыбысха санапчам. Сірернің көнні-
ңерні көдір пирерге паза прай пу ниме Худайның сын паарсазы
полчатханын киречілирге сағынчам. Пу паарсаста сыбыра пол-
чадыңар.

13 Сірернең хада таллалған Вавилондағы Худай чоны сірерге
изен читірге. Ідök оолғым Марк сірерге изен читірге. 14 Арығ
чүрекнең охсанызып*, удур-төдір изеннесчедіңер. Христоснаң
хада полчатханнарға прайзына амыр хоных ползын. Аминь.

---

* 5:14 Еврей кибірі хоостыра иреннер охсанызып изенесчедіңер.